

Representantforslag 106 S

(2009–2010)

fra stortingsrepresentantene Bent Høie og Sonja Irene Sjøli

Dokument 8:106 S (2009–2010)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Bent Høie og Sonja Irene Sjøli om bedre rettssikkerhet for pasienter

Til Stortinget

Bakgrunn

Helsetjenesten skal sikre at pasientene får helsehjelp av høy kvalitet når de trenger det. De fleste pasienter opplever god og trygg behandling i den norske helsetjenesten. En rapport utarbeidet av professor Peter F. Hjort for Helsedirektoratet i 2003, viser imidlertid at pasientene utsettes for et betydelig omfang av feil og uheldige hendelser. Internasjonale tall overført til norske forhold skulle tilsi at såkalte "uheldige hendelser" i helsevesenet årlig fører til 2 000 dødsfall og 15 000 varig skadede pasienter. Forslagsstillerne mener at pasienter som opplever feil og uheldige hendelser i helsetjenesten, får god oppfølging og at deres rettssikkerhet blir ivarettatt.

I henhold til lov om helsepersonell § 55 og pasientrettighetsloven § 7-4 har pasienten, eller den han gir fullmakt, rett til å anmode Helsetilsynet om å vurdere om det foreligger brudd på helsepersonelloven eller bestemmelser fastsatt i medhold av denne. Helsetilsynet skal vurdere anmodningen, og kan ta opp forhold som ikke er berørt i denne. Dersom Helsetilsynet i fylket mener det er grunnlag for å ilegge reaksjoner etter helsepersonellovens kapittel 11, skal saken forelegges for Statens helsetilsyn. Helsetilsynet i fylket eller Statens helsetilsyn skal gi den som fremmet anmodningen en orientering om sitt vedtak, og en kort begrunnelse for dette. Den som har fremsatt anmodningen, er imidlertid ikke å anse som part i saken i henhold til helsepersonelloven, jf. Ot. prp. nr. 13 (1998–1999). Dette innebærer at vedkommende

verken får innsyn i sakens dokumenter som part, eller har anledning til å påklage vedtaket fra Helsetilsynet. Helsetilsynet kan etter en konkret vurdering gi pasienten eller dennes representant innsyn i saken, med mindre dette hindres av taushetsplikten. Dette fremgår av et brev fra Helse- og omsorgsdepartementet til pasientombudskollegiet av 13. desember 2005.

For pasienter som opplever feil fra helsepersonellens side, er det avgjørende at man blir hørt og tatt på alvor. Pasienter og pårørende kan ha vesentlig informasjon som må komme frem når Helsetilsynet vurderer uheldige hendelser og behovet for reaksjoner i forhold til dette. Det kan oppleves som urimelig at pasienter som rammes av feil, ikke er part i en sak som gjelder den behandlingen de selv har fått i helsetjenesten. Manglende innsynsrett og klageadgang for pasientene er derfor et problem av hensyn til pasientenes rettssikkerhet, og kan forhindre at sakens realiteter kommer frem. Dette kan svekke tilliten til helsetjenesten. En skjønnsmessig adgang for Helsetilsynet til å gi pasientene innsynsrett gir ikke tilstrekkelig rettssikkerhet. Pasientombudskollegiet har også tatt til orde for å gi pasienter innsynsrett i slike saker, i en henvendelse til Helse- og omsorgsdepartementet av 20. april 2005. Helse- og omsorgsdepartementet avviste dette i brev av 13. desember 2005.

Etter forslagsstillerne vurdering bør pasienten eller dennes representant gis partsrettigheter som både gir innsynsrett og adgang til å påklage Helsetilsynets vurderinger av pliktbrudd etter helsepersonelloven, i saker der pasienten har anmodet om en vurdering av dette. Dette vil styrke pasientenes rettssikkerhet, og bidra til et bedre beslutningsgrunnlag i sakene. På denne måten vil også tilliten til helsetjenesten styrkes. Det er også viktig at disse sakene gis en grundig og betryggende behandling, som et grunnlag for arbeidet med kvalitet og sikkerhet i helsetjenesten. Det må avklares hvordan pasientenes på-

rørende kan gis tilsvarende rettigheter i tilfeller der pasienten selv ikke selv kan ivareta sine rettigheter, eller gi fullmakt til representasjon. Det må samtidig innføres regler som beskytter taushetsbelagt informasjon og ivaretar helsepersonellens krav på personvern.

Forslag

På bakgrunn av dette fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber regjeringen fremme forslag til lovendring som sikrer at pasienten, eller den han/hun gir

fullmakt, anses som part i saker der vedkommende har anmodet Helsetilsynet om en vurdering av brudd på helsepersonellovens bestemmelser. Lovendringen må sikre at pasienten eller vedkommendes representant har rett til innsyn i sakens dokumenter, samt adgang til å påklage vedtaket fra Helsetilsynet. Det må samtidig innføres regler som beskytter taushetsbelagt informasjon og ivaretar alle parter krav på personvern.

26. mars 2010